

אלול התשע"ו

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

"אתם ניצבים" - לראש השנה
לפרשת ניצבים

1. כל כוחותיו וצריך להיות מוגבל ומצומצם. אלא שבפרשתנו אנו למדים את ההיפך – הקב"ה רוצה אותנו במלוא קומתנו הגופנית, הנפשית והרוחנית.

10. הנצי"ב מוולוז'ין בפירוש "העמק דבר":
"כל אחד נידון לפי השאלה שהקב"ה שואל ממנו"
11. ויקרא י"ב א :

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרֹעַ וְיִלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּי־מִי נִדְתָּ דֹתָהּ תִטְמָא: (ג) וּבָיִום הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עָרְלָתוֹ :
12. מדרש תנחומא פרשת תזריע (סימן ה):
מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא איזו מעשים נאים של הקדוש ברוך הוא או של בשר ודם, א"ל של בשר ודם נאים, א"ל טורנוסרופוס הרי השמים והארץ יכול אדם לעשות כיוצא בהם, א"ל ר"ע לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות שאין שולטין עליו אלא אמור דברים שהם מצויין בבני אדם. א"ל למה אתם מולין א"ל אני הייתי יודע שעל דבר זה אתה שואלני ולכך הקדמתי ואמרתי לך שמעשה בני אדם נאים משל הקדוש ברוך הוא. הביא לו ר"ע שבליים וגלוסקאות א"ל אלו מעשה הקדוש ברוך הוא ואלו מעשה ידי אדם א"ל אין אלו נאים יותר מן השבליים, א"ל טורנוסרופוס אם הוא חפץ במילה למה אינו יוצא הולד מהול ממעי אמו, א"ל ר"ע וכו' לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא את המצות לישראל אלא לצרף אותם בהם, ולכך אמר דוד (תהלים יח) כל אמרת ה' צרופה.

13. בראשית א, לא :

וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד וַיְהִי עֶרְבַּ וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי
14. 'ונתנה תוקף':
"אדם יסודו מעפר וסופו לעפר בנפשו יביא לחמו משול כחרס הנשבר"
"מלך א-ל חי וקיים"
"וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון, כבקרת רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו, כן תעביר ותספור ותמנה

1. דברים כ"ט:
"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם, ראשיכם, שבטיכם, זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל. טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחטב עציך עד שאב מימך."
2. בראשית י"ח ב:
וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיִּרְא וַיִּרְץ לְקִרְאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ אֲרָצָה.
3. שמות ה' י"ט כ:
וַיִּרְאוּ שְׁטָרֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל, אֲתֶם--בְּרַע לֵאמֹר: לֹא־תִגָּדְעוּ מִלְּבַבְכֶם, דָּבָר־יוֹם בְּיוֹמוֹ. וַיִּפְגְּעוּ אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן, נֹצְבִים לְקִרְאתָם, בְּצִאתָם, מֵאֵת פְּרֹעָה
4. במדבר ט"ז כז:
"ודתן ואבירים יצאו ניצבים פתח אהליהם"
5. בראשית מ"ה א:
וְלֹא־יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנֹּצְבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אֹתוֹ בְּהִתְנַדַּע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו:
6. שמות י"ט י"ז:
"ויתיצבו בתחתית ההר"
7. שמות רבה כ"ט ט':
"אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן כשנתן הקב"ה את התורה צפור לא צווח עוף לא פרח שור לא געה אופנים לא עפו, שרפים לא אמרו קדוש קדוש, הים לא נזדעזע, הבריות לא דברו, אלא העולם שותק ומחריש ויצא הקול אנכי ה' אלהיך."
8. במדבר ט' יז-כג:
"ולפי העלת הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו ... ושמרו בני ישראל את משמרת ה' ... על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה"
9. הרב גור גלון:
יש החושבים בטעות שכשאדם רוצה לעשות תשובה הוא צריך להקטין את עצמו, שמי שירא שמים לא מגלה את

ותפקוד נפש כל חי ותחתוך קצבה לכל בריה ותכתוב את גזר דינם".

15. המשנה במסכת ראש השנה א, ב :
 "בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר (תהלים ל"ג) היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם".

16. בבלי מסכת ראש השנה יח ע"ב :
 "מאי כבני מרון? הכא תרגימו כבני אמרנא. ריש לקיש אמר: כמעלות בית מרון. (אמר) רב יהודה אמר שמואל: כחיילות של בית דוד".

17. רש"י מפרש במקום :
 'כבני אמרנא' – ככבשים שמונין אותן לעשרן, ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת כאחד. כמעלות בית מרון – הדרך קצר, ואין שנים יכולין לילך זה בצד זה, שהעמק עמוק משני צדי הדרך.

18. הרמב"ם הלכות חנוכה ומגילה ג :
 "... אבל ראש השנה ויום הכפורים אין בהן הלל לפי שהן ימי תשובה ויראה ופחד לא ימי שמחה יתירה".